

ΕΥΧΗ ΑΓΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΤΟΥ ΣΥΡΟΥ

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία μακαριστού αρχιμανδρίτου Αθανασίου Μυτιληναίου
με θέμα: «ΠΕΡΙ ΑΡΓΙΑΣ»

[εκφωνήθηκε στην Ιερά Μονή Κομνηνείου Λαρίσης στις 1-4-1983]

Η ευλάβεια, αγαπητοί μου, και η κατανυκτικότητα των ημερών αυτών πολύ συχνά χρησιμοποιεί την ευχή του αγίου Εφραίμ του Σύρου: *«Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, πνεῦμα ἀργίας, περιεργείας, φιλαρχίας καὶ ἀργολογίας, μὴ μοι δῷς. Πνεῦμα δέ σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης, ὑπομονῆς καὶ ἀγάπης, χάρισαί μοι τῷ σῷ δούλῳ. Ναί, Κύριε Βασιλεῦ, δώρησαί μοι τοῦ ὁρᾶν τὰ ἐμά πταίσματα καὶ μὴ κατακρίνειν τόν ἀδελφόν μου, ὅτι εὐλογητός εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν»*. Η μικρή αυτή ευχή, περιέχει, όπως ήδη λέγαμε την περασμένη Παρασκευή, τέσσερις κακίες και τέσσερις αρετές. Στην αγάπη σας, θα κάνουμε προσπάθεια να αναλύσουμε σήμερα την πρώτην κακίαν, αυτή που αναφέρεται εις το πνεῦμα της αργίας. Πριν όμως δούμε την κακίαν αυτήν της αργίας, λέγει ο όσιος πατήρ: *«Κύριε καὶ Δέσποτα τῆς ζωῆς μου, μὴ μοι δῷς πνεῦμα ἀργίας»*. Τι σημαίνει αυτό το *«πνεῦμα ἀργίας»*;

«Πνεῦμα» σημαίνει *ενέργεια*, και πίσω από την ενέργεια, προφανώς υπάρχει ο ενεργών. Συνεπώς όταν λέμε, λέγει εδώ η ευχή *«πνεῦμα ἀργίας»*, σημαίνει την κακίαν της αργίας, την οποίαν ενεργεί ο ενεργών, δηλαδή ο διάβολος. Ὡστε *«πνεῦμα ἀργίας»*, θα το λέγαμε έτσι: τον διάβολον, ο οποίος εμπνέει την αργίαν. Είναι δε διδασκαλία της Εκκλησίας μας ότι οι δαίμονες είναι φορείς πονηρῶν ενεργειῶν. Γι' αυτό λέμε *«πνεῦμα ἀργίας»*, *«πνεῦμα περιεργείας»*, *«πνεῦμα πορνείας»*, *«πνεῦμα βλασφημίας»*, *«πνεῦμα ἀκηδίας»* κ.ο.κ. Ὅπως, αντιστοίχως, παρακάτω λέγει: *«Δὸς μοὶ πνεῦμα σωφροσύνης, ταπεινοφροσύνης»* κ.λπ. Τι είναι αυτό το *«πνεῦμα»*; Πάλι είναι μία ενέργεια. Αλλά η ενέργεια του Θεοῦ· που σημαίνει την αρετήν της αγάπης που ενεργεί ο Θεός. Ἄρα, λοιπόν, εδώ ενέργεια, ἀκτιστος δε ενέργεια, ἀκτιστος ενέργεια, την οποία ενεργεί ο Θεός, εις τον Οποῖον υπάρχουν όλες οι ἐνέργειες οι αγαθές. Δηλαδή κάθε αρετή. Η κάθε αρετή είναι ἀποτέλεσμα της ενεργείας, της ἀκτίστου ενεργείας του Θεοῦ.

Ὡστε, λοιπόν, το πνεῦμα της αργίας, περί του οποίου ο λόγος σήμερα, αγαπητοί μου, είναι όχι απλώς μία κακία, αλλά είναι μία κακία την οποία φέρει ένας δαίμων. Ο δαίμων της αργίας. Συνεπώς δεν έχουμε να παλαίψουμε, αν υποτεθεί ότι έχουμε έναν πόλεμον, εναντίον της αργίας, δεν έχουμε να παλαίψουμε εναντίον μιας αφηρημένης εννοίας, αλλά έχουμε να παλαίψουμε εναντίον μιας προσωπικής καταστάσεως. Δηλαδή του δαίμονος, ο οποίος δαίμων φέρει το πάθος της αργίας. Αυτό να το γνωρίζουμε, ότι οι κακίες δεν είναι απρόσωπες έννοιες, αλλά είναι απλώς φερόμενα στοιχεία, φερόμενες κακίες από φορείς-πρόσωπα. Και οι φορείς-πρόσωπα είναι οι δαίμονες. Ἐλεγε ο Απόστολος Παῦλος *δεν είναι η πάλη μας προς σάρκα και αίμα, αλλά προς αυτές τις δυνάμεις τις επουράνιες. Τις δαιμονικές δυνάμεις, που έχουμε πραγματικά να παλαίψουμε.* Ἔτσι ένας αγώνας του Χριστιανού δεν είναι ποτέ ένας θεωρητικός ή ένας εννοιολογικός αγώνας. Είναι ένας αγών προσωπικός. Ημεῖς, τα πρόσωπα, προς τα προσωπικά πνεύματα της πονηρίας. Και αντιλαμβάνεσθε, λοιπόν, ότι ο αγών είναι δεινός.

Ὡς πρώτη, λοιπόν, κακία, ο όσιος Εφραίμ ο Σύρος, όπως είδατε, αναφέρει την αργία. Η αργία είναι δεινή αμαρτία, δεινή κακία. Τι είναι η «*ἀργία*»; Βεβαίως δεν πρόκειται δια την «*σχολήν*», κατά το «*σχολάζω*». Δεν είναι δηλαδή η ανάπαυσις, δεν είναι εκείνο το οποίον επιβάλλει ο Θεός ως κατάσταση καταπαύσεως από τα έργα μας την εβδόμην ημέρα. Αλλά είναι η αεργία. Δηλαδή το να μη θέλω να κάνω καμία εργασίαν. Το μη εργάζεσθαι. Είναι η φυγοπονία, η οκνηρία, ή όπως λένουν οι πατέρες, η ακηδία. Δηλαδή ἄ-κήδομαι, δεν φροντίζω, η αμεριμνησία, εκείνο το «*Δεν βαριέσαι...*». Αυτή, λοιπόν, είναι η πρώτη κακία. Και πραγματικά, μπορούμε να πούμε ότι από αυτήν την κακίαν της -θα την ονομάζω από δω και μπρος- ακηδίας, απ' αυτήν την κακίαν απορρέουν πλήθος κακιών. Διότι όταν ο άνθρωπος είναι αμελής, ο άνθρωπος είναι οκνηρός, τεμπέλης, δεν φροντίζει, είναι πολύ φυσικό από αυτό να γεννηθούν πολλές άλλες κακίες. Ἐλεγαν οι αρχαίοι Ἕλληνες -το γνωρίζετε- ότι η μητέρα πάσης κακίας είναι η αργία. Είδατε; Η μάνα κάθε κακίας είναι η αργία. Και του ψεύδους και της κλοπής και του φθόνου και του μίσους κ.ο.κ. Ὡστε, λοιπόν, πραγματικά, είναι κεφαλάρι, είναι μάνα πολλού κακού.

Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος λέγει ότι *«Ἀκηδία ἐστί, πάρεσις ψυχῆς καὶ νοῦς ἔκλυσις»* ότι η ακηδία είναι η παράλυση της ψυχής... Πώς ένας ο οποίος παθαίνει ένα είδος παραλύσεως ή από την πείνα ή από τον κόπο ή από κάποια αρρώστια και δεν μπορεί να ορθώσει τα μέλη του, αλλά είναι παραλελυμένα τα μέλη του, έτσι, λέγει, είναι η ακηδία για την ψυχήν. Είναι η παράλυση της ψυχής. Αλλά είναι και η έκλυσις του νοός. Δηλαδή το απόκαμα του νου. Όταν ο νους βαριέται και να σκεφθεί. Είναι δε γνωστό ότι στην εποχή μας το παν γίνεται δυνατόν να τεθεί σε αργία ο νους. Θα το δούμε και λίγο πιο κάτω αυτό. Το παν δυνατόν! Και ξέρετε τι είναι εκείνο το οποίο θέτει σε αργία τον νουν; Ω, αν το καταλαβαίνατε, ω αν το αντιλαμβανόμαστε αγαπητοί μου, θα ετρομάζαμε! Είναι η τηλεόρασις! Διότι η τηλεόρασις προσφέρει εικόνες και συνεπώς ο νους αδρανεύει, διότι δεν δημιουργεί έννοιες και μένει σε αυτήν την αεργία, σ' αυτήν την αργία δηλαδή και δεν παράγει τίποτε. Γι' αυτό αν προβάλλει κάποιος εικόνες, εκείνες που θέλει, με το περιεχόμενο το επιδιωκόμενο, καταφέρνει να κάνει αυτό που λέμε στην εποχή μας *«πλύσιν εγκεφάλου»*. Γιατί; Γιατί ο εγκέφαλος αφήνεται στα χέρια εκείνου που προβάλλει τις εικόνες. Αδρανεύει. Όταν, όμως, ο εγκέφαλος δραστηριοποιείται και σκέπτεται, δεν αφήνει ποτέ να υποστεί πλύσιν. Μα ποτέ, μα ποτέ. Αντιθέτως, κάνει κριτική σε κάθε ενέργεια εξωτερική, που πάει να αποδυναμώσει και να αχρηστεύσει τον νου.

Πραγματικά, λοιπόν, η ακηδία *«ἐστὶ πάρεσις ψυχῆς καὶ νοῦς ἔκλυσις»*. Και ακόμα, λέγει ο άγιος Ιωάννης, *«περιεκτικός ἐστὶ θάνατος»*. Λέμε βέβαια ότι έχομε θάνατο του νου, όταν ο νους δεν καταλαβαίνει· ένας άνθρωπος ο οποίος έχασε το μυαλό του. Ή έχομε θάνατο της καρδιάς, όταν έχομε μία πόρρωσιν. Ή, επιτέλους, θάνατον του σώματος, ή νέκρωσιν ενός μέλους του σώματος. Όλα αυτά είναι επιμέρους θάνατοι. Τι είναι ακηδία; Λέει ο άγιος Ιωάννης. Είναι περιεκτικός θάνατος. Δηλαδή σε όλους τους τομείς της ανθρωπίνης υπάρξεως είναι θάνατος. Και από σωματικής δηλαδή πλευράς και από πνευματικής πλευράς.

Ώστε, λοιπόν, πρέπει να διακρίνομε τον θάνατον αυτόν και στα σωματικά έργα και εις τα πνευματικά έργα. Αλλά ας δούμε, αγαπητοί μου, πρώτα τα σωματικά έργα. Είναι γνωστό ότι ο άνθρωπος κατασκευάστηκε για να εργάζεται. Ο Θεός ετοποθέτησε τον άνθρωπο εις

τον Παράδεισον και την πρώτη εντολή που του έδωσε ήταν αυτή: *«Εργάζεσθαι καὶ φυλάσσειν τὸν Παράδεισον»*. Να εργάζεται και να φυλάττει τον Παράδεισον. Είδατε; Να εργάζεται. Διότι η εργασία είναι μέσα, θα λέγαμε, είναι στοιχείο μέσα εις αυτήν την δομή του ανθρώπου. Δηλαδή θα λέγαμε ότι η εργασία είναι μία ανάγκη, ένας νόμος βιολογικός, ένας νόμος ακόμη, αν θέλετε, πνευματικός, γιατί πρέπει να δουλεύει και ο νους, και ένας νόμος κοινωνικός. Ένας νόμος, λοιπόν, βιολογικός. Ναι! Λέγει ο Οικουμενιος το εξής: *«Ὁ ἄνθρωπος»*, λέγει, *«ἔχει ἔτσι τα μέλη του φτιαγμένα, ακριβώς για να εργάζεται. Διότι γι' αυτόν τον σκοπό έγιναν τα μέλη· για να εργάζεται. Αλλιώςτικά αχρηστεύονται»*. Ένας άνθρωπος ο οποίος δεν δουλεύει, σκουριάζει. Υφίσταται αρρώστιες. Παθαίνει ένα είδος αγκυλώσεως των μελών του και σιγά σιγά αποθνήσκει. Είναι, λοιπόν, ανάγκη βιολογική η εργασία, η κίνησις. Είναι ανάγκη. Γι' αυτό εκείνοι οι οποίοι δεν εργάζονται, έχουν επινοήσει την κίνηση και τις εκδρομές, γιατί ακριβώς δεν έχουν άλλη δουλειά να κάνουν, έχουν πολλά χρήματα και κινούνται με τον τρόπον αυτόν, των σπορ... Τι να κάνουμε...

Είναι όμως και ανάγκη κοινωνική. Μπορείτε, αγαπητοί μου, να φανταστείτε μία κοινωνία ανθρώπων μέσα στην οποία δεν εργάζονται οι άνθρωποι; Η κοινωνία αυτή πού θα καταλήξει; Ή μάλλον δεν είναι ανάγκη να τρέξουμε μακριά, να βρούμε καμιά ίσως παραδειγματική κοινωνία, η δική μας είναι· είναι πάρα πολλοί νέοι που δεν εργάζονται και τρέπονται εις το έγκλημα. Εάν ένας άνθρωπος έχει ανάγκες κοινωνικές και δεν έχει χρήματα, τι θα κάνει; Θα κλέψει, θα πει ψέματα, θα κάνει ληστεία, θα μετέλθει κάθε τρόπο, για να έλθουν χρήματα στην κυριότητά του. Αλλά οι τρόποι που θα χρησιμοποιήσει είναι οπωσδήποτε παράνομοι. Είναι έξω από τους νόμους εκείνους που διέπουν μια κοινωνία. Ο τεμπέλης άνθρωπος είναι μία πληγή, αγαπητοί μου, είναι μία πληγή. Πολλές φορές δυστυχεί, δεν έχει να φάει. Έτσι θα αναγκαστεί να κλέψει. Θα πει ψέματα. Είναι ένα παράσιτο ο τεμπέλης άνθρωπος.

Θα μου πείτε, πρέπει να τονίζεται αυτό; Μα το τονίζει η Αγία Γραφή, αγαπητοί μου. Ξέρετε τι λέγει εις το βιβλίο των *«Παροιμιών»*; Είναι στο έκτο κεφάλαιο. Καλεί τον άνθρωπο να κοιτάξει μετά προσοχής και να μελετήσει το μυρμήγκι και την μέλισσα. *«Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὃ ὀκνηρὲ, καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ ἐκείνου*

σοφώτερος· ... ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶ τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται». «Ἐλα ἐδῶ, τεμπέλη ἄνθρωπε, ἔλα ἐδῶ οκνηρέ· πῆγαινε να δεις και να σπουδάσεις την πολιτείαν των μυρμηκων και την κοινωνίαν των μελισσών, κι εκεί θα πάρεις πολλά διδάγματα, και να φανείς σοφότερος», λέγει, «του μύρμηκος και της μελίσης, που εκτιμά τόσο πολύ την εργασία, άοκνος, ουδέποτε κάθεται η μέλισσα. Και κινείται με έναν τέτοιον τρόπον, εύρυθμον, κοινωνικά, στην δική της την κυψέλη, την δική της την κοινωνία, ώστε να είναι αξιοζήλευτη η ζωή των μελισσών μέσα στην κυψέλη. Ἐλα, λοιπόν, οκνηρέ, να πάρεις από κει μαθήματα». Είναι υποτιμητικό για τον άνθρωπο, τον βασιλέα των ζώων, να καλείται να πάρει διδάγματα από τα ζώα. Είναι υποτιμητικό· και είναι λυπηρό, έφθασε ο άνθρωπος να κατέβει πιο κάτω και από αυτά, αγαπητοί μου, τα ζώα.

Αλλά, εκεί που είναι πραγματικά πολύ χτυπητό, όταν η Αγία Γραφή αναφέρεται στο θέμα της τεμπελιάς, είναι αυτά που λέγει ο Απόστολος Παύλος στους Θεσσαλονικείς. Είχε μάθει ότι κυκλοφόρησε στη Θεσσαλονίκη ανάμεσα στους Χριστιανούς *ὅτι ο Χριστός έρχεται. Κι έρχεται γρήγορα. Συνεπώς είναι περιττό να δουλεύουμε.* Έκλεισαν τα μαγαζιά τους και περιήρχοντο στους δρόμους ή πῆγαιναν στα υπάρχοντα ανοιχτά μαγαζιά και έπιαναν την κουβέντα και τίποτε άλλο. Μέσα σε μία ατέλειωτη τεμπελιά. Τους ελέγχει αυστηρότατα ο Απόστολος Παύλος. Ακούστε τι λέγει: *«Παραγγέλλομεν δε ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος (Ἰσας παραγγέλλομε, στο όνομα του Κυρίου μας Ιησού, να αποχωρίζεσθε από κάθε αδελφόν ο οποίος άτακτα περιπατεῖ· δηλαδή άτακτα πολιτεύεται)»* -Τι θα πει «άτακτα»; Θα πει τεμπέλικα. Ο ατάκτως ζων είναι ο τεμπέλης. Διότι ο Θεός, είναι Θεός τάξεως. Και εργασίας. Και εφόσον ο Θεός έθεσε την εργασία ως τάξιν, εκείνος αναιρώντας την εργασία και μένοντας στην οκνηρία, ζει ατάκτως. Δηλαδή ζει τεμπέλικα- *«καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβον παρ' ἡμῶν (Ἰκαι δεν ζουν μερικοί κάποιοι όπως εγώ σας είπα, να εργάζεσθε)».*

Ο Χριστιανός εργάζεται, αγαπητοί μου. Τον κατηγόρησαν κάποτε τον Κύριον ότι και το Σάββατο εργάζεται. Ηργάζετο βέβαια τα έργα όχι τα βιοποριστικά, αλλά την φιλανθρωπία. Και είπε εκείνο το *«Ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, καὶ γὼ ἐργάζομαι».* «Ἐως τώρα ο

Πατέρας μου εργάζεται, κι εγώ εργάζομαι». Η εργασία! Μεγάλο πράγμα! Μεγάλο πράγμα! Τον ανεβάζει τόσο ψηλά τον άνθρωπο και τον κάνει ανενδεή. Εάν ο Θεός ο ανενδεής εργάζεται, εμείς οι ενδεείς, εμείς που έχουμε ανάγκες, πόσο περισσότερο πρέπει να εργαζόμαστε, για να καλύπτομε τις ανάγκες μας; Ακούστε: Τις υλικές μας ανάγκες! Τις υλικές μας! Ο Χριστιανισμός δεν ενδιαφέρεται απλώς για ένα δήθεν υψηλό πνεύμα. Ενδιαφέρεται για ολόκληρον τον άνθρωπον, γι' αυτό ακριβώς και παραγγέλλει να εργάζεται και να μην τεμπελιάζει. Και συνεχίζει ο Απόστολος και λέγει: *«Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς (:Σεῖς οἱ ἴδιοι γνωρίζετε πῶς πρέπει να μας μιμεῖσθε) ὅτι οὐκ ἡτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν (:ὅτι ἀνάμεσά σας δεν τεμπελιάσαμε) οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρὰ τινος (:οὔτε φάγαμε ψωμί τζάμπα ἀπὸ κάποιον -εννοεῖ, δηλαδή, ὅτι δεν καθίσαμε ἀεργοὶ ἀνάμεσά σας, περιμένοντας ἀπὸ σας να φάμε), ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν (:με κόπο καὶ μόχθο, νύκτα καὶ ἡμέρα δουλεύομε, για να μην επιβαρύνουμε κανέναν ἀπὸ σας) οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν (:ἐπήραμε ἐξουσία ἀπὸ τὸν Κύριο να τρώμε ἀπὸ σας· ὀχι, λοιπόν, ὅτι δεν ἔχομε ἐξουσία), ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς (:να σας δώσομε παράδειγμα για να μας μιμεῖσθε. Ὅτι πρέπει, δηλαδή, να εργάζεσθε)».* Και συνεχίζει: *«Ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν (:Ὅταν ἦμασταν ἀνάμεσά σας, αὐτό σας παραγγέλλομε), ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω (:εκείνος που δεν θέλει να εργάζεται, οὔτε να τρώει· δεν ἔχει δικαίωμα να φάει εκείνος που δεν εργάζεται. Δεν ἔχει δικαίωμα να φάει). Ἀκούομεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως (:γιατί ακούμε ἀνάμεσά σας να υπάρχουν μερικοὶ που πολιτεύονται τεμπέλικα), μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους (:που δεν εργάζονται, ἀλλὰ περιεργάζονται. Γυρίζουν ἀπὸ δω, γυρίζουν ἀπὸ κει, κουτσομπολεύουν κ.λπ. -Και τὴν ὁποία κακία τῆς περιεργείας, πρῶτα ὁ Θεός, ἀγαπητοί μου, θα ἀναλύσομε τὴν ἐρχομένη Παρασκευή)».*

Και συνεχίζει ὁ Απόστολος: *«Ταῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ -ὄχι ἐγώ ὁ Παῦλος, ὁ Κύριος, παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν- ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν (:ὥστε μετὰ ἡσυχίας να δουλεύουν τὴν δουλειά τους καὶ να τρώνε τὸ ψωμί τους)».* Εκείνο τὸ «μετὰ

ήσυχίας»... Αυτό το «μετὰ ήσυχίας»... Πώς να το πω; Χωρίς αναστατώσεις, χωρίς φωνές, χωρίς ατέλειωτα δικαιώματα και ατέλειωτες απεργίες. Αυτό θα πει το «μετὰ ήσυχίας». Με ταπεινοφροσύνη. Να σκύψεις και να αρχίσεις να δουλεύεις. Εάν δεν πληρώνεσαι, έχεις το δικαίωμα να ζητήσεις να πληρωθείς. Όταν όμως αρχίσεις να πληρώνεσαι, τότε δούλεψε, αγαπητέ μου. Διότι όταν δουλέψεις, και να φωνάζεις, και να σε πληρώνουν παραπάνω, και πάλι φωνάζεις και σε πληρώνουν παραπάνω, και ζητάς πιο πολλά λεφτά και λιγότερη δουλειά και συνεχώς ποσά αντιστρόφως ανάλογα, τα λεφτά να μεγαλώνουν, η δουλειά να μικραίνει, οι ώρες να μικραίνουν, τότε, τότε, τότε πού θα φτάσομε; Αυτό θα πει «μετὰ ήσυχίας». «Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειῶσθε, καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα (:Εάν κάποιος από σας -λέγει- δεν θέλει να συμμορφωθεί με εκείνα τα οποία γράφω στην επιστολή μου, αυτόν -λέει- να τον σημειώνετε και να τον απομονώνετε, να μην του κάνετε συντροφιά, για να ντραπεί)». Πού σήμερα! Ποιον σήμερα! Να μην κάνομε συντροφιά για να ντραπεί...! Σήμερα, αγαπητοί μου, η τεμπελιά είναι δόξα και τιμή. Καυχιέται κανείς ότι καταφέρνει να έχει χρήματα χωρίς να δουλεύει. Και θεωρείται ανόητος, επιτρέψατέ μου, κορόιδο, εκείνος ο οποίος εργάζεται για να βγάλει το ψωμί του...

Αλλά είναι όμως, αγαπητοί, και η πνευματική εργασία. Δεν είναι μόνο η σωματική εργασία, η βιολογική, εκείνη που είναι ανάγκη του σώματος και που έχουμε ανάγκη να δουλέψομε για να φάμε. Αλλά είναι και η πνευματική εργασία. Είναι εκείνο που σας έλεγα προηγουμένως. Είναι η εργασία του νου. Όταν θα πρέπει να αρχίσομε να δουλεύουμε, να σκεφτόμαστε, αλλά προπαντός και κυρίως να εργαζόμεθα το έργο των αρετών. Σας θυμίζω την παραβολή των ταλάντων. Ενθυμείσθε πώς απεκάλεσε εκείνον τον δούλον που πήρε το ένα τάλαντον ο Κύριός του, που το έκρυψε και δεν το δούλεψε; «Δοῦλε ὀκνηρέ», «δούλε τεμπέλη». Και τον επιπλήττει δριμύτατα τον δούλον αυτόν. Γιατί; Γιατί δεν δούλεψε το τάλαντό του. Δηλαδή ποιο; Τα προσόντα που του έδωσε ο Θεός, την ικανότητα, το «κατ' εἰκόνα» και να το δουλέψει και να το κάνει «καθ' ὁμοίωσιν» Να φθάσει, δηλαδή, να ομοιάσει του Θεού στις αρετές.

Το ξέρετε ότι έχουμε πολλή δουλειά να κάνουμε, αγαπητοί μου, στον τομέα αυτόν; Κι όλο γλυστράμε. Κι όλο ξαναγυρίζουμε πίσω, και πάλι πρέπει να σηκωνόμαστε και πάλι δουλειά πρέπει να κάνουμε. Χωρίς να σταματούμε· μια ζωή ολόκληρη πρέπει να αγωνιζόμαστε για την πνευματική μας οικοδομή. Όχι δια τις οικοδομές τις υλικές, τα σπίτια, τι θα κάνουμε. Αλλά για την πνευματική μας οικοδομή. Δια τον οίκον της ψυχής μας, για τις αρετές. Πάρα πολλοί άνθρωποι, μετά δυστυχίας το λέγω, δεν αγωνίζονται. Και δεν οικοδομούν τον οίκον της ψυχής των. Τον αφήνουν έτσι, ερειπωμένον, αραχνιασμένον, και που να περπατούν μέσα πολλά ζώδια, δηλαδή πολλά πάθη και πολλοί δαίμονες να τον καθιστούν κατοικητήριο τον οίκον της ψυχής των. Πρέπει, λοιπόν, να δουλέψουμε. Θυμόσαστε, παρακαλώ, εκεί που λέγει, σας το είπα, που λέγει ο Θεός, έδωκε εντολή εις τους πρωτοπλάστους να εργάζονται και να φυλάσσουν τον Παράδεισον; Τι έπρεπε να εργάζονται; Να σκάπτουν; Ήταν τόσο εύφορο το έδαφος, ώστε παρήγαγε πλουσιοτάτους καρπούς. Να ποτίζουν; Μας λέγει η Αγία Γραφή ότι ανέβλυζε νερό και επότιζε τον Παράδεισο. Τι έπρεπε να κάνουν; Να κτίσουν σπίτι; Να φτιάξουν ρούχα; Τίποτα. Ανενδεείς ήσαν, δεν είχαν καμία ανάγκη. Ζούσαν μέσα σε μία μακαριότητα υλική. Πού ήταν η εργασία; Κυρίως. Ήταν στον πνευματικό τομέα. Και να φυλάσσουν τι; Να φυλάσσουν τον Παράδεισον; Ναι. Από ποιον; Δεν υπήρχαν άλλοι άνθρωποι. Κλέπται; Λησταί; Κακοποιοί; Καταχρασταί; Καταπατηταί; Δεν υπήρχαν. Τότε από ποιον να φυλάξουν τον Παράδεισον; Από τον διάβολον; Ναι, από τον διάβολο. Αλλά ο διάβολος είναι πνεύμα. Μπορούσε να μπαίνει παντού. Από ποιον να φυλάξουν τον Παράδεισον; Από τον Αδάμ έπρεπε να φυλάξει τον Παράδεισο ο Αδάμ! Δηλαδή να φυλάξει τον εαυτό του, για να μη χάσει τον Παράδεισον. Έπρεπε να εργαστεί το έργο των αρετών, την αγιότητα, και να φυλάσσει αυτό το οποίο δουλεύει, το έργο των αρετών, για να μην το χάσει. Το έχασε όμως. Διότι δούλευε μεν, αλλά δεν εφύλαττε όμως. Και έχασε ακριβώς εκείνα που δούλεψε ο Αδάμ. Του τ'άρπαξε ο διάβολος.

Είναι και κάτι άλλο όμως που πρέπει να δουλέψουμε, και δεν απαιτεί λίγο κόπο. Είναι η γνώσις του Θεού! Η γνώσις του Θεού, αγαπητοί μου, είναι αναγκαιοτάτη. Λέει ο Απόστολος Παύλος: «*Άγνωσίαν γάρ Θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω*». «*Σας*

το λέω για ντροπή σας. Δεν δουλέψατε να μάθετε Ποιος είναι ο Θεός και τι θέλει από σας;». Ώστε, λοιπόν, έχουμε πολύ να δουλέψουμε. Και σωματικά και πνευματικά. Και να εξορίσουμε, αγαπητοί μου, την κακίαν της αργίας, της ακηδίας.

Αν με ρωτήσετε, πώς θα μπορέσουμε να την θεραπεύσουμε; Θα σας απαντούσα: Πρώτον, θα κάνουμε αρχή προσπαθείας. Όλα τα πράγματα αρχίζουν με μία προσπάθεια. Και με μίαν αρχήν. Όλα αρχίζουν με μίαν αρχήν. Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός. Θα αρχίσουμε. Μα... σταματήσαμε. Θα ξανακάνουμε αρχή. Και πάλι σταματήσαμε. Και πάλι αρχή. Πάντα θα κάνουμε αρχή προσπαθείας.

Δεύτερον. Θα κάνουμε προσευχή. Θα παρακαλέσουμε τον Θεό να μας απαλλάξει απ' αυτό το πάθος.

Τρίτον. Θα απέχομε από την αργολογία. Είναι παρατηρημένο, οι άνθρωποι που λένε πολλές κουβέντες, δεν δουλεύουν. Φερμουάρ, λοιπόν, στο στόμα. Για να μπορέσουμε να κάνουμε λίγο δουλειά. Ακόμη, η δουλειά ξέρετε, θέλει υπομονή. Θα υπομείνουμε, θα κάνουμε υπομονή στο έργο που εργαζόμεθα. Είτε σωματικό είτε πνευματικό. Θα μελετούμε ακόμη τα λόγια του Θεού, θα μελετούμε την Αγία Γραφή. Και τέλος θα αποκτήσουμε την αγία συνήθεια της θεωρίας του νου. Θα δουλεύει το μυαλό μας. Η θεωρία του νου. Θα βαθαίνουμε μέσα εις τον λόγο του Θεού. Θα βαθαίνουμε εις την αγάπη του Θεού, εις τα μυστήρια του Θεού. Και βαθαίνοντας, αγαπητοί μου, θα έχουμε εξορίσει την αργία, πραγματικά, και θα ζούμε όπως ο Θεός θέλει.

ΠΡΟΣ ΔΟΞΑΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΤΡΙΑΔΙΚΟΥ ΘΕΟΥ

**και με απροσμέτρητη ευγνωμοσύνη στον πνευματικό μας καθοδηγητή
μακαριστό γέροντα Αθανάσιο Μυτιληναίο,**

ψηφιοποίηση και επιμέλεια της απομαγνητοφωνημένης ομιλίας:

Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος

ΠΗΓΕΣ:

- Απομαγνητοφώνηση ομιλίας δια χειρός του αξιοτίμου κ. Αθανασίου Κ.
- [https://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/xairetismoι/xairetismoι_012.](https://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/xairetismoι/xairetismoι_012.mp3)

mp3

